

Gugushev & Partners

L A W O F F I C E

ПРАВЕН ПРЕГЛЕД

ВЪВ ВРЪЗКА С НАСТЪПИЛИТЕ
НОРМАТИВНИ ИЗМЕНЕНИЯ
ПО ПОВОД ПАНДЕМИЯТА НА COVID-19
И ВЪВЕДЕНОТО ИЗВЪНРЕДНО ПОЛОЖЕНИЕ

Настоящият правен анализ съдържа конфиденциална информация, като самият той или част от него, не може да бъде предоставян, копиран или разкриван по какъвто и да е друг начин, без предварителното писмено одобрение на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“.

Анализът е изготвен в съответствие с приложимото законодателство, съдебна и административна практика към посочената по-горе дата и е ограничен до изложените в него въпроси, като всички дадени примери и направени изводи не бива по никакъв начин да се отнасят към други въпроси, които не са предмет на настоящия анализ.

В случай, че анализът бъде предоставен на трети лица, дори и със съгласието на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“, последното не носи никаква отговорност в никоя юрисдикция по отношение на трети лица, без значение от основанието, на което се търси тази отговорност – договор, договор в полза на трето лице, груба небрежност, некомпетентност или друго.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	ВЪВЕДЕНИЕ	3
II.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ПРОЦЕСУАЛНИ СРОКОВЕ, СЪДЕБНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОИЗВОДСТВА	3
III.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С, ПЛАЩАНЕТО НА БИТОВИ СМЕТКИ И ДОСТЪПА ДО ТРАФИЧНИ ДАННИ.....	5
IV.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНИТЕ МЕРКИ И САНКЦИИТЕ ПРИ ТЯХНОТО НАРУШЕНИЕ	6
1.	Закон за здравето.....	6
2.	Закон за лечебните заведения	6
3.	Закон за държавната собственост	6
V.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ВАЛИДНОСТТА И РЕДА ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ДОКУМЕНТИ, РЕШЕНИЯТА НА ТЕЛК, НЕЛК И ДРУГИ.....	7
VI.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ	7
VII.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ	8
VIII.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ, ОБЯВЯВАНЕТО НА ГОДИШНИТЕ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ДРУГИ.....	8
1.	Закон за корпоративното подоходно облагане.....	8
2.	Закон за данъците върху доходите на физическите лица	9
3.	Закона за счетоводството	9
4.	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс.....	9
5.	Закон за публичното предлагане на ценни книжа.....	9
6.	Закон за пазарите на финансови инструменти	10
7.	Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране.....	10
8.	Кодекс за застраховането.....	10
IX.	ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ТРУДОВОТО И ОСИГУРИТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	11
1.	Кодекс на труда.....	11
2.	Закон за държавния служител	12
3.	Кодекс за социално осигуряване	12

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ предоставя обобщен анализ на основните промени, въведени с приемането на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 година (Закона за мерките и действията по време на извънредното положение или Закона), обнародван в Държавен вестник, бр. 28 от 24.03.2020 година (извънреден).

Настоящият анализ е актуален към дата към 24 март 2020 година и отразява всички въведени с окончателно обнародвания закон новости. Анализът е изготвен от юридическите специалисти на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“ и е предназначен да бъде ползван единствено с информативна цел. Никаква част от този документ не представлява правен съвет/становище и няма да се счита за професионално-обвързващ по отношение на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“.

За повече информация и отговори на конкретни въпроси, свързани с предоставената настояща информация, можете да се свържете с нас на електронната ни поща office@gugushev.com или на телефон 00359 2 815 75 10, както и чрез страниците ни във [Facebook](#) и [LinkedIn](#).

II. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ПРОЦЕСУАЛНИ СРОКОВЕ, СЪДЕБНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОИЗВОДСТВА

Съгласно окончателния текст на Закона, за времето от 13 март 2020 година до отмяната на извънредното положение, следните срокове се променят както следва:

1. Процесуални срокове

Спират да текат процесуалните срокове по съдебни, арбитражни и изпълнителни производства, с изключение на сроковете по наказателни дела за налагане на мерки за принуда и по Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест. Това означава, че всички съдебни производства спират с изключение на тези, свързани с най-тежките нарушения на обществения ред, изискващи наказателно преследване.

2. Давностни срокове

Спират да текат давностните срокове с изключение на сроковете по Наказателния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания – т.е. единствените срокове, които не спират, са тези по отношение на наказателна и административнонаказателна отговорност.

3. Срокове за изпълнение на указания, дадени от административен орган на страни или участници в производства

Спират да текат сроковете за изпълнение на указания, дадени от административен орган на страни или участници в производства с изключение на производства, свързани с управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове. Спират сроковете, дадени на участниците в производства по възлагане на обществени поръчки, регистрации на търговски дружества, издаване на лицензи и разрешения за извършване на нормативно предвидени дейности и други.

4. Срокове по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество

Спират да текат сроковете по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество свързани с подаването на декларации за несъвместимост и за имущество и интереси от лицата, заемащи висши публични длъжности, както и по отношение на производства по установяване на конфликт на интереси и отнемане в полза на държавата на незаконно придобитото имущество, в това число и налагането на обезпечителни мерки за обезпечение на бъдещ иск за отнемане на имущество. Изключение от спирането се предвижда само по отношение на ежегодната декларация за имущество и интереси, чийто срок остава до 15 май (за предходната календарна година).

5. Сроковете по Закона за съдебната власт

Спират да текат сроковете по Закона за съдебната власт, касаещи подаването на различни видове декларации магистрати – съдии, прокурори и следователи пред Инспектората към Висшия съдебен съвет. Изключение от спирането отново се предвижда само по отношение на ежегодната декларация за имущество и интереси, чийто срок остава до 15 май (за предходната календарна година).

Извън сроковете, които подлежат на спиране, с 1 (един) месец, считано от отмяната на извънредното положение, се удължават сроковете, определени в закон, които изтичат по време на извънредното положение и са свързани с упражняване на права или изпълнение на задължения на частноправни субекти, както и действието на административните актове, което е ограничено със срок и изтича по време на извънредното положение.

Спират се всички обявени публични продани и въводи във владение, обявени от държавните и частните съдебни изпълнители, като след отмяна на извънредното положение няма да се дължат нови такси и разноски за повторното им насрочване.

По време на извънредното положение няма се налагат запори на банкови сметки на физически лица и на лечебни заведения, запори върху трудови възнаграждения и пенсии, обезпечителни мерки върху медицинска апаратура и оборудване, както и няма да се извършват описи на движими вещи и недвижими имоти, собственост на физически лица, освен за задължения за издръжка, за вреди от непозволено увреждане и за вземания за трудови възнаграждения.

Ограничават се нотариалните производства до неотложни такива. Законът предписва Нотариалната камара да осигури дежурни нотариуси при съотношение най-малко един нотариус на 50 000 жители за съответния район.

До отмяната на извънредното положение няма да се прилагат последиците от забава за плащане на задължения на ФЛ и ЮЛ, включително лихви и неустойки за забава, както и непаричните последици като предсрочна изискуемост, разваляне на договор и изземване на вещи, което означава, че банките няма да могат да обявяват кредитите си за предсрочно изискуеми поради забава в плащанията от страна на кредитополучателите или да налагат допълнителни наказателни лихви.

ОБОБЩЕНИЕ

С приемането на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение се спират всички процесуални срокове, започнали да текат преди обявяването на извънредното положение, по всякакви съдебни и административни производства, с изключение на наказателните.

Законът предвижда и спиране на материалните давностни срокове, както и удължаване на сроковете, свързани с упражняване на права или изпълнение на задължения на физическите лица (ФЛ) и юридическите лица (ЮЛ), които изтичат по време на извънредното положение. Освен това с него се прекратяват и всички публични продани и въводи във владение и се въвежда ограничение на нотариалните производства, с изключение на неотложните такива.

До отмяната на извънредното положение няма да се прилагат последиците от забава за плащане на задължения на ФЛ и ЮЛ, т.е. банките няма да могат да начисляват наказателни лихви за забава, нито да обявяват кредитите си за предсрочно изискуеми.

III. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С, ПЛАЩАНЕТО НА БИТОВИ СМЕТКИ И ДОСТЪПА ДО ТРАФИЧНИ ДАННИ

С изменения в Закона за електронните съобщения, предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги (мобилните оператори и доставчиците на интернет) се задължават да съхраняват и предоставят на органите на МВР трафични данни за поставените под принудителна изолация и лечение заразеноболни лица, които не спазват наложените им мерки. Досега достъп до данни, необходими за проследяване и идентифициране на крайното устройство на потребителя, датата, часа и продължителността на връзката и установяване на ползваните клетки, се предоставяше само след решение на съответния ръководител на съдебен орган или упълномощено от него лице.

С преходните и заключителните разпоредби на закона се изменят и общите условия на енергийните предприятия, снабдяващи с електрическа енергия обекти на крайни клиенти, като срокът за заплащане на сметките за електрическа енергия за битови нужди се удължава от 10 на 20 дни. Всички планови ремонти на електропреносната и електроразпределителната мрежа, свързани с временно преустановяване на преноса на електрическа енергия, също следва да бъдат отложени. Изключение са ремонтните дейности, свързани с отстраняване на възникнали аварии.

IV. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНИТЕ МЕРКИ И САНКЦИИТЕ ПРИ ТЯХНОТО НАРУШЕНИЕ

1. Закон за здравето

В Закона за здравето се предвижда възможността министърът на здравеопазването да разпорежи задължителна изолация на болни, заразноносителни, контактни лица и на лица, които са влезли на територията на страната от други държави. Наложените мерки могат да се осъществяват в домашни условия след преценка на съществуващия епидемичен риск. Обжалването на заповедта за задължителна изолация, издадена от ръководителя на съответното лечебно заведение, не спира изпълнението на същата.

При нарушение се предвиждат следните санкции:

- отказът на контактното лице от извършване на необходимите изследвания се наказва с глоба от 50 до 500 лева;
- при отказ от доброволно явяване за изследване се налага мярка за принуда - принудително довеждане със съдействието на органите на МВР;
- при установено носителство на заразна болест отказът от изпълнение на задължителна изолация и лечение се наказва с глоба в размер на 5000 лева;
- глоба в размер на 5000 лева се налага и на влезлите на територията на страната, които не изпълняват наложената им задължителна изолация.

2. Закон за лечебните заведения

С изменения в Закона за лечебните заведения се предвижда до 2 (два) месеца след отмяната на извънредното положение аптеките да отпускат лекарствени продукти само по рецептурна книжка, съобразно последно отпуснатите в нея медикаменти. На министъра на здравеопазването се възлагат правомощия да разпорежи извършването на проверки за спазването на противоепидемичните мерки, както и да забрани износа на определени лекарствени продукти.

3. Закон за държавната собственост

С промени в Закона за държавната собственост се предвижда, че по време на извънредното положение лични предпазни средства, медицински изделия, медицинска и лабораторна апаратура, хигиенни материали и консумативи, частна собственост на държавата, могат да се предоставят за временно безплатно ползване на лечебни заведения.

ОБОБЩЕНИЕ

С приемането на закона се въвеждат нови правила, свързани със закупуването на медикаменти и медицински консумативи със средствата на държавния бюджет, ограничаването на износа на лекарствени продукти, удължаването на учебните срокове, както и правомощията на военнослужещите от въоръжените сили да участват в прилагането на противоепидемичните мерки на територията на страната. Предвиждат се и санкции при нарушение или отказ от съдействие във връзка с провеждане на изследване, задължителна изолация и лечение и други карантинни изисквания.

V. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ВАЛИДНОСТТА И РЕДА ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ДОКУМЕНТИ, РЕШЕНИЯТА НА ТЕЛК, НЕЛК И ДРУГИ

С приемането на закона, валидността на личните карти и свидетелства за управление на МПС, чийто срок изтича в периода на извънредно положение, се удължава с 6 месеца до 31 октомври. За срока на удължаване, документите се смятат за валидни единствено на територията на Република България.

Валидността на документи за пребиваване на чужденци, респективно на членовете на техните семейства, също се удължава. Чужденци, чийто срок за пребиваване изтича в рамките на извънредно положение, могат да подадат заявление за продължаване на пребиваването в 14-дневен срок след отмяната на извънредното положение.

В Закона за хората с увреждания се предвижда удължаване на валидността на експертните решения на ТЕЛК, НЕЛК и Централна военномедицинска комисия към ВМА, чийто срок изтича по време на извънредното положение, със срока на извънредното положение и още два месеца след неговата отмяна. Срокът на валидност на протоколите за скъпоструващо лечение на хронично болни, който изтича по време на обявеното извънредно положение, се удължава за времето на извънредното положение и два месеца след неговата отмяна.

VI. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

До отмяна на извънредното положение управляващите органи на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове имат право:

- да изменят едностранно договори за безвъзмездна финансова помощ съобразно необходимостта от мерки при криза, включително да увеличават размера на договорената безвъзмездна финансова помощ;

- да отпускат безвъзмездна финансова помощ при опростени правила, включително без публикуване на покана за набиране на предложения;
- да увеличат общия ресурс по операциите над одобрените от комитета за наблюдение по схемите, по които са допустими мерки в условията на извънредни ситуации;
- по преценка на ръководителя на съответния управляващ орган могат да се намаляват някои срокове при процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- комитетът за наблюдение на съответната програма може да взема неприсъствени решения по всички въпроси от своята компетентност.

VII. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

Със закона се правят промени в областта на обществените поръчки, като възложителите на обществени поръчки няма да бъдат задължени да провеждат процедура по реда на ЗОП при:

- закупуване на хигиенни материали, дезинфектанти, медицински изделия и лични предпазни средства, необходими за обезпечаване на противоепидемичните мерки;
- закупуване на медицински изделия, медицинска и лабораторна апаратура, необходими за диагностика и лечение на заразените пациенти, консумативите за тях, както и дейности, свързани с внедряването им;
- възлагане на дейности по обезвреждане на пестициди и болнични отпадъци.

По искане на изпълнителите на обществена поръчка може да се предоговори срокът за изпълнение, но не повече от срока на действие на извънредното положение.

Възложителите, за които не е възникнало задължението за прилагане на централизираната електронна платформа за възлагане на обществени поръчки, прилагат за обществени поръчки, открити до един месец след отмяната на извънредното положение, реда за възлагане, действащ до 1 ноември 2019 година с някои изключения.

VIII. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ, ОБЯВЯВАНЕТО НА ГОДИШНИТЕ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ДРУГИ

1. Закон за корпоративното подоходно облагане

С изменения в Закон за корпоративното подоходно облагане до 30 юни 2020 година се удължава срокът за:

- подаване на годишна данъчна декларация за облагане с корпоративен данък;
- внасяне на корпоративния данък и на данъка върху разходите;
- деклариране на данъка върху помощните и спомагателните дейности по Закона за хазарта и подаване на годишен отчет за дейността и внасяне на данъка върху приходите от помощни и спомагателни дейности по Закона за хазарта;

- подаване на годишна данъчна декларация от бюджетните предприятия, когато подлежат на облагане с данък върху приходите и внасяне на данъка върху приходите от бюджетните предприятия;
- подаване на годишна данъчна декларация за облагане с данък върху дейността от опериране на кораби и внасяне на данъка върху дейността от опериране на кораби.
- авансовите вноски следва да се декларират до 15 април 2020 година.

Лицата, предплатили данъка върху недвижимите имоти и върху превозните средства за цялата година до 30 юни 2020 година имат право на отстъпката в размер на 5 на сто.

2. Закон за данъците върху доходите на физическите лица

С промени в Закон за данъците върху доходите на физическите лица до 30 юни 2020 година се удължава срокът за:

- подаване на годишна данъчна декларация и за внасяне на дължимия по декларацията данък върху годишната данъчна основа от лицата, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци, както и физическите лица, регистрирани като земеделски стопани;
- внасяне на данъка върху разходите от горепосочените лица;
- ако декларацията е подадена и данъкът е внесен в срок до 31.05.2020г. лицата имат право на отстъпка от 5 на сто.

3. Закона за счетоводството

С промени в Закона за счетоводството се удължават следните срокове:

- за публикуване на годишните финансови отчети и годишните доклади за дейността през 2019 - до 30.09.2020 година;
- за публикуване на декларацията при не осъществяване на дейност през 2019 година - до 30.06.2020 година.

4. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс

С промени в Данъчно-осигурителен процесуален кодекс за времето на извънредното положение:

- спира да тече давността върху публичните вземания;
- не се прилага 10-годишният давностен срок, с който се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността;
- не се образуват изпълнителни производства, освен ако е необходимо да се защитят важни държавни или обществени интереси, а принудителното изпълнение се спира;

5. Закон за публичното предлагане на ценни книжа

С промени в Закон за публичното предлагане на ценни книжа до 30 септември 2020 година се удължава срокът за:

- представяне от емитента на регулирания пазар и на комисията на тримесечния отчет за спазване на условията по облигационния заем в случаите, когато емитентът не е сключил договор с довереник на облигационерите;
- предоставяне от емитента на довереника на облигационерите на отчет за изпълнение на задълженията си съгласно условията на облигационната емисия;
- разкриване публично от емитента на 6-месечен финансов отчет за дейността;
- разкриване публично от емитента на уведомление за финансовото си състояние;
- провеждане на редовното общо събрание на публичното дружество;

До 31 юли 2020 година се удължава срокът за разкриване публично от емитента на годишния финансов отчет за дейността си. Срокът за инвестиционния посредник да представя в комисията и фонда справка за клиентските активи се удължават до края на месеца, следващ отчетния период.

6. Закон за пазарите на финансови инструменти

С промени в Закон за пазарите на финансови инструменти до 31 юли 2020г. се удължава срокът за представяне на годишния финансов отчет от инвестиционните посредници и пазарните оператори.

7. Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране

С промени в Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране се удължава срокът за:

- представяне на комисията от инвестиционното дружество и управляващото дружество на договорния фонд на годишен отчет - до 31 юли 2020 година;
- представяне в комисията от управляващото дружество на годишен отчет - до 31 юли 2020 година;
- представяне на комисията и на обществеността от националния инвестиционен фонд от отворен тип на одитиран годишен финансов отчет - до 31 юли 2020 година;
- представяне на комисията от инвестиционното дружество и управляващото дружество на договорния фонд на шестмесечен отчет – до 30 септември 2020 година;
- представяне от управляващото дружество на счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите към последната дата на всяко тримесечие, както и тримесечен отчет за капиталовата адекватност и ликвидност – до 30 септември 2020 година;
- представяне от националния инвестиционен фонд от отворен тип на шестмесечен отчет – до 30 септември 2020 година;
- обявяване от управляващото дружество на колективната инвестиционна схема на обобщена информация за емисионните стойности и цените на обратно изкупуване на дяловете ѝ - 7 работни дни от края на съответния отчетен период.

8. Кодекс за застраховането

С промени в Кодекс за застраховането срокът за представяне от застрахователите и презастрахователите на месечните отчети и справки се удължава до края на втория месец, следващ месеца, за който се отнасят.

На Агенция „Митници“ се дават правомощия да предоставя безвъзмездно задържани, иззети, отнети и изоставени стоки (включително етилов алкохол за дезинфекция) на лечебни заведения, Българския червен кръст, детски градини, училища, социални заведения, държавни и общински учреждения. Предоставените акцизни стоки се освобождават от плащане на акциз.

ОБОБЩЕНИЕ

С преходните и заключителните разпоредби се отлагат редица срокове, предвидени в законодателството, свързано с данъчното облагане на физически и юридически лица, с подаването на годишни финансови отчети, годишни данъчни декларации и други финансово-счетоводни документи.

IX. ИЗМЕНЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ТРУДОВОТО И ОСИГУРИТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

1. Кодекс на труда

Промените в Кодекса на труда предвиждат право на работодателя едностранно:

- да възлага на служителя без негово съгласие да извършва временно надомна работа и/или работа от разстояние, чрез промяна на мястото му на работа. Заповедта следва да урежда новите условия на труд, например местонахождение на работното място, трудовото възнаграждение, ред за възлагане и отчитане на работата, начин за снабдяване с материали, консумативни разходи и начин на заплащане;
- да преустанови работата на цялото предприятие, само на негова част или на отделни свои служители. Позволява преустановяване на работа както за целия период на обявеното извънредно положение, така и само за част от него до неговата отмяна;
- да установи непълно работно време, за служителите, които работят на пълно работно време, за целият период на извънредното положение или само за част от него. Продължителността на работното време не може да бъде по-малка от половината на законоустановената продължителност на работното време;
- да предостави платения годишен отпуск на служителя без негово съгласие, при преустановяване на работата на предприятието, на част от него или на отделни служители, включително на служител, който не е придобил 8 месеца трудов стаж. Времето, през което се ползва отпуск, се признава за трудов стаж.

Промените в Кодекса на труда предвиждат следните задължения за работодателя по време на извънредното положение:

- да изплаща brutните трудови възнаграждения на служителите в случай на преустановяване на работа;
- да разрешава ползването на платен годишен отпуск или на неплатен отпуск при обявено извънредно положение по искане на:
  - ✓ бременни жени;
  - ✓ жени в напреднал етап на лечение ин-витро;
  - ✓ майки, самотни бащи и осиновители на дете до 12 години или дете с увреждания, независимо от възрастта му;
  - ✓ непълнолетни лица;
  - ✓ лица с намалена работоспособност от 50 и над 50 на сто, трудоустроени служители, както и служители, които страдат от исхемична болест на сърцето, активна форма на туберкулоза, онкологично заболяване, професионално заболяване, психично заболяване или захарна болест.

2. Закон за държавния служител

С изменение в Закона за държавния служител се въвеждат сходни с тези, предвидени в Кодекса на труда мерки, касаещи служебните правоотношения.

За органа по назначаване на държавните служители също се създава възможност със своя заповед едностранно да възлага на служителя без негово съгласие работа от разстояние в домашна среда. В случай, че не може да се въведе работа от разстояние в домашна среда, органът по назначаването е длъжен да разрешава ползването на платен годишен отпуск или на неплатен отпуск по искане на определения с промените описани по-горе в КТ кръг лица.

По време на действие на извънредното положение въведените законови ограничения за полагане на извънреден труд и за неговата продължителност не се прилагат за служителите, които оказват или подпомагат оказването на медицинска помощ, и държавните служители, които подпомагат оказването на медицинска помощ. Полицейските органи и органите по пожарна безопасност и защита на населението полагат извънреден труд само след изричното им писмено съгласие. В случай, че не предоставят такова няма да им бъде търсена дисциплинарна отговорност.

3. Кодекс за социално осигуряване

В Кодекса за социално осигуряване се правят следните изменения:

- спират се нормативно определените срокове, свързани с всички видове обезщетения, осигуряване за трудова злополука и професионална болест, задължително пенсионно осигуряване, контрол за изпълнение и повдигнатите спорове;
- дава се възможност заявления, жалби и други документи във връзка с паричните обезщетения, помощи и пенсии да се подават по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор;

- документите, подадени от осигурени лица и пенсионери до 14 дни след отмяна на извънредното положение в съответното поделение на Национален осигурителен институт, се считат за подадени в срок;
- паричните обезщетения за безработица се отпускат въз основа на заявление, подадено по електронен път, с квалифициран електронен подпис или с персонален идентификационен код в Националния осигурителен институт или на хартиен носител в съответната дирекция „Бюро по труда“.

Предвидена е възможност за подпомагане от страна на държавата на работодателите, засегнати от наложените по време на извънредното положение мерки, чрез поемане на разходи в размер на 60% от размера на осигурителния доход за месец януари 2020г. за осигурените от тях лица. Критериите, на които следва да отговарят работодателите, ще се определят допълнително с акт на Министерския съвет.

Средствата за помощта ще се превеждат по банков път на работодателите в срок до 5 работни дни въз основа на предоставена от Агенцията по заетостта писмена информация. Мярката се предвижда за срока на действие на закона, но не повече от 3 месеца. В случай че осигурителят не изплати пълния размер на трудовото възнаграждение на служителите, за които е получена помощта, той е длъжен да я възстанови.

До 30 септември 2020г. се удължават някои срокове, свързани с дейността на пенсионноосигурителните дружества.

ОБОБЩЕНИЕ

С измененията се въвежда възможност за работодателите по време на извънредното положение едностранно със своя заповед да възлагат надомна работа или работа от разстояние на работниците и служителите си без тяхно съгласие, да предоставят до една втора от платения годишен отпуск на работника или служителя и без негово съгласие, да преустановяват работа, както и да установяват непълно работно време за цялото или за част от служителите в предприятието, съответно за целия или само за част от периода, в който е обявено извънредното положение.

Оставаме на Ваше разположение при възлагане на последващо съдействие, включително на искане за становище с посочените характеристики.

*С уважение,
Екипът на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“*

24 Март 2020г.
гр. София